

ORIENTERING OM OSLOREGIONENS ARBEID MED OPPFØLGING AV HELHETLIG TILTAKSPLAN FOR OSLOFJORDEN

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

SAKSFREMSTILLING

Innledning

Dette notatet gir en orientering av Osloregionens arbeid med miljøtilstanden i Oslofjorden, vann og vassdrag og oppfølging av *Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden*. Saksfremlegget gir også underlag for vurdering av videre oppfølging av arbeidet.

Bakgrunn

Det vises til *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*, lagt frem av den forrige regjeringen i mars 2021, der det slås fast at tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig. Det vises også til Hurdalsplattformen av oktober 2021 som sier at «Regjeringen vil følge raskt opp handlingsplanen for Oslofjorden med tiltak som reduserer avrenning fra kommuner og landbruket, innføre forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i hele fjorden, og sikre en bærekraftig forvaltning av fiskeriressursene i Oslofjorden og Skagerrak.» Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen sendte den 14.12.2023 et forventningsbrev til kommunene når det gjaldt deres oppfølging av tiltaksplanen, se vedlegg.

Det vises videre til at miljøtilstanden i Oslofjorden er et tema som mange av Osloregionens medlemmer er svært opptatt av. For eksempel har byrådet i Oslo i sin erklæring (oktober 2023) sagt at de ser det som en hovedoppgave å bidra til dramatisk forbedring av miljøtilstanden i fjorden. Vi viser også til at det i styremøte i juni 2023 ble vedtatt å sende en uttalelse til klima- og miljødepartementet om behovet for økt statlig støtte, etter et initiativ fra daværende ordfører i Horten Are Karlsen.

I 2022 ble Osloregionens arbeid med oppfølging av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden organisert i prosjektet «Oppdrag Oslofjorden». [Informasjon om Osloregionens aktiviteter er tilgjengelig på nettsiden](#). Osloregionen har siden 2022 samarbeidet med Østlandssamarbeidets om dette arbeidet, blant annet etablert en felles koordineringsgruppe med representanter for kommuner og fylkeskommuner som arbeider med oppfølging av tiltaksplanen. Koordineringsgruppens mandat er bl.a. å bidra til koordinering av aktiviteter og informasjonsflyt mellom aktører, komme med innspill og faglige råd for bedring av miljøtilstanden.

Oppfølging av tiltaksplanen og miljøtilstanden i Oslofjorden berører store deler av Osloregionen og har vært en hovedprioritet i organisasjonens arbeid i 2022 og 2023. Tilsvarende utfordringer som for Oslofjorden, herunder forurensing fra avløp, avrenning fra jordbruksarealer og annen forurensing i vann og vassdrag er en utfordring for mange kommuner. Medlemmene i Osloregionen har ulik tilknytning til Oslofjorden, enten som kystkommune eller innlandskommune med vassdrag som drenerer til Oslofjorden.

Kommunene i nedbørsområdet til Oslofjorden (nesten alle Østlandskommuner) har en rolle og et ansvar for gjennomføring av flere av tiltakene i tiltaksplanen.

Beskrivelse av prosjektet og eksempler på aktiviteter i Osloregionens prosjekt.

I etablering av prosjektet fra april 2022 står det følgende:

«Det foreslås at Osloregionens arbeid med oppfølging av tiltaksplan for Oslofjorden organiseres som et eget prosjekt. Prosjektet «Oppdrag Oslofjorden» er en konkretisering av Osloregionens aktiviteter i 2022-2024 om miljøtilstanden i Oslofjorden, organisasjonens rolle i oppfølging av tiltaksplanen for Oslofjorden og samarbeid med ulike aktører.

Prosjektet «Oppdrag Oslofjorden» har som hovedmål å være en pådriver og understøtte kommunene og fylkeskommunene i gjennomføring av tiltak som bidrar til bedringen av miljøtilstanden i Oslofjorden. Dette skal gjøres gjennom å formidle informasjon, bidra til erfaringsutveksling og tilrettelegge for samarbeid og følge opp aktuelle interessepolitiske saker overfor nasjonale myndigheter. Hovedfokus i prosjektet er kommunenes rolle og ansvar knyttet til tiltaksplan for Oslofjorden.»

Prosjektet er organisert i ulike arbeidspakker. Nedenfor er det listet opp aktiviteter og muligheter fremover.

Arbeidspakke 1 – Interessepolitisk arbeid.

- 2022: Gitt innspill til Klima- og miljødepartementet om ordførere til deltagelse i Oslofjordrådet
- 2022: Gjennomført arrangement på Arendalsuka (2022) med faglig og politisk deltagelse
- 2022: Deltatt på høring i energi- og miljøkomiteen ifm statsbudsjett 2023
- 2023: Uttalelse til klima- og miljøminister om behovet for statlig støtte

- 2024: Mulig koordinert interessepolitisk oppfølging av forventningsbrev fra klima- og miljøminister eller andre interessepolitiske saker

Arbeidspakke 2 – Samhandling og samordning på tvers

- 2022-2023: Gjennomført seminarer i samarbeid med Østlandssamarbeidet m.fl.
- 2022: BEST-konferansen 2022 hadde miljøtilstanden i Oslofjorden som et av flere tema på klima og miljø

Arbeidspakke 3 – Deltagelse i EU-prosjektet SEADITO (2024-2026)

- Den 18. desember 2024 fikk Osloregionen bekreftelse fra EU-kommisjonen om at prosjektet SEADITO gikk videre til forhandlinger og dermed fått tilsagn. Prosjektstart er trolig juni 2024.
 - *“The overall objective of the SEADITO project is in collaboration with end users to develop a targeted set of analytical methods and tools to support the development of the European Digital Twin of Oceans (EU DTO) into a comprehensive platform for making decisions towards the goal of healthy oceans, seas, coastal and inland waters by 2030”*
- Prosjektet skal utvikle digitale tvillinger av ulike kystområder i Europa, for å kunne gi beslutningsstøtteverktøy til kommunene, der man kan se effekter av tiltak. Prosjektet er del av EUs mission «Restore our Ocean and Waters» (Sunne hav, kystområder og vassdrag.)
- Osloregionen (juridisk Oslo kommune) er sammen med SINTEF Ocean og SINTEF Digital norske partnere. Aalborg universitet er koordinator for prosjektet.

- Osloregionens rolle er å gjennomføre workshops med kommunene/lokale aktører som deltagere, med Oslofjorden som case. I tillegg vil det være læring og erfaringsutveksling mellom alle fem case i prosjektet.
- Osloregionens budsjett i prosjektet over 3 år er 50.000 Euro.

Arbeidspakke 4 – Innovasjon og næringsutvikling

- 2022-2023: Planlagt og gjennomført leverandørkonferanse i samarbeid med Leverandørutviklingsprogrammet, Norsk Vann og Vannklyngen i april 2023
- 2023: Gjennomført innovasjonscamp om «Vannet vårt» på 17 videregående skoler på Østlandet med over 2000 deltagere. Finale i Oslo rådhus 13. november 2023. Samarbeid med Ungt Entreprenørskap. Hovedformål: Spre kunnskap, engasjement og mobilisere til innovasjon og nytenkning
- 2024: vurderer samarbeid med Ungt Entreprenørskap. Ikke endelig avklart.
- 2024: Under planlegging: workshop om Oslofjorden og næringslivets rolle. Samarbeid med Ocean Industry Forum Oslofjord

Arbeidspakke 4 – Kommunikasjon.

- Østlandssamarbeidet har med støtte fra Viken fylkeskommune startet opp et forprosjekt om kommunikasjon. Osloregionen vil delta i kjerneteamet i prosjektet.

Sekretariatets anbefaling om videre oppfølging.

Rapporten fra Miljødirektoratet (november 2023) *Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden* viser at vi ikke er i rute med å gjennomføre tiltakene som skal bedre miljøtilstanden i Oslofjorden. Det er fortsatt en betydelig jobb som skal gjøres blant de ansvarlige for tiltakene. Forventningsbrevet fra klima- og miljøminister understreker også dette og kommunenes roller og ansvar.

Organisering av Osloregionens arbeid med oppfølging av tiltaksplan for Oslofjorden som et eget prosjekt tydeliggjør organisasjonens innsats for en avgrenset tidsperiode på et tema som er høyt prioritert på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Opprinnelig var Osloregionens prosjekt satt opp for perioden 2022-2024. Det bør vurderes om prosjektet skal forlenges, sett i lys av Osloregionens deltakelse i EU-prosjektet SEADITO og planperiodens utløp (Oslofjordplanens utløp) som er satt til 2026.

Det videre arbeidet i Osloregionen IPR må ses i sammenheng med tilgjengelige ressurser i sekretariatet og mulig koordinering med arbeidet hos medlemmene, blant annet Oslo kommunes plan om et eget Oslofjordprosjekt og hvilke eventuelle muligheter satsingen i Akershus fylkeskommune kan gi. Det bør derfor vurderes om det er mulig å søke medfinansiering/støtte for oppfølging av Osloregionens innsats fra ulike kilder.

Sekretariatet vil legge frem en sak til behandling for styret våren 2024, for vurdering av den videre oppfølgingen av arbeidet med bedring av miljøtilstanden i vann, vassdrag og fjord, der vi ser det i sammenheng med samarbeid med Østlandssamarbeidet og andre organisasjoner og prosjekter.